

ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВИТИ – 40!

17 – 18 жовтня 2019 року на факультеті початкової та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Модернізація педагогічної освіти як основа інтенсифікації професійної та світоглядно-методологічної підготовки вчителя сучасної початкової школи», присвячена 40-річчю факультету. Конференція проводилася спільно з Барановицьким державним університетом (Республіка Білорусь), Інститутом славістики Філософського факультету Університету імені Масарика в Брно (Чеська Республіка), а та-

кож лабораторіями педагогічних інновацій у початковій освіті та розвитку риторичної особистості в контексті Нової української школи факультету початкової та мистецької освіти. У роботі конференції брали участь понад 150 науковців із різних регіонів України – Києва, Львова, Кам'янець-Подільського, Рівного, Самбора, Дрогобича, Трускавця, Тернополя, Мукачеве, Івано-Франківська, Луцька, Слов'янська, а також з-за кордону – Чеської Республіки, Республіки Молдова, Республіки Білорусь, Китаю, Австрії.

(Початок. Продовження на 3-ій ст.)

ДЕНЬ ПЕРШОКУРСНИКА – 2019

З метою ознайомлення з роботою відділів університету, студентських організацій та представлення основних заходів, які проводяться протягом навчального року в університеті, 26 вересня 2019 року в Народному домі імені Івана Франка відбулася пізнавально-розважальна програма «День першокурсника», яку організували профком студентів та студентський актив університету.

Із вітальним словом до присутніх звернувся голова профкому студентів Ігор Гівчак, побажавши першокурсникам наполегливості, працьовитості, впевненості у своїх силах, широкого прагнення до знань та підкорення нових освітніх вершин, а також розповів про діяльність первинної профспілкової організації та представив голів профбюро інститутів й факультетів. Студентський ректор Христина Флешко представила студентських директорів та деканів, ознайомила з діяльністю органів студентського самоврядування в університеті та щиро побажала студентам першого курсу творчих злетів, перемог та натхнення.

Для першокурсників було представлено фото і відео-презентацію основних студентських заходів в університеті, які

проводяться протягом навчального року, а саме: пізнавально-розважальна програма «День першокурсника», «Козацькі забави», «Дебют першокурсників», «Студент року», конкурс естрадної пісні «Шанс», фестиваль КВН, конкурс «Красуня університету» та ін.

Оскільки свято «День першокурсника» носить не лише пізнавальний, а й розважальний характер, для студентів першого курсу з музичним привітанням виступила лауреатка минулорічного конкурсу «Шанс» студентка факультету початкової та мистецької освіти Вікторія Курдюк та студенти інституту музичного мистецтва Лідія Шпиль й Ірина Куцик. Перед першокурсниками також виступили переможці XXVI фестивалю КВН команда «Френдзона» та студенти другого курсу інституту іноземних мов – переможці минулорічного огляду-конкурсу художньої самодіяльності перших курсів «Дебют».

Ведучими свята були студентка філологічного факультету Діана Хабаль та студент магістратури історичного факультету Микола Цвик.

ВІТАЄМО ІЗ ЮВІЛЕЄМ!

Теплими, погідними, осінніми днями святкує свій Ювілей молода, чарівна, енергійна жінка – завідувач кафедри правознавства, соціології та політології, доктор соціологічних наук і просто любляча мама та турботлива дочка

Світлана Андріївна ШУДЛО.

Свою працю, талантом та мудрістю вмілого лідера, високим професіоналізмом Світлана Андріївна не перестає захоплювати. Випускниця Львівського національного університету ім. І. Франка, прийшовши на роботу до нашого університету, відразу продемонструвала свою наполегливість і унікальність у спілкуванні з колегами та студентами. Рішучість і цілеспрямованість швидко привели її до захисту кандидатської дисертації. Світлана Андріївна стала першим кандидатом соціологічних наук і наймолодшим завідувачем кафедри у Дрогобицькому державному університеті імені Івана Франка. Володіючи величезним потенціалом, молодий науковець не зупинялася на досягнутому і невдовзі захистила докторську дисертацію. Світлана Андріївна

користується авторитетом як серед української наукової громади, так і закордонних колег. Професор Шудло є багаторічним Президентом Української асоціації дослідників освіти, членом Правління Соціологічної асоціації України, незмінним організатором Міжнародної наукової конференції «Молодіжна політика: проблеми та перспективи».

*На довгий вік, на многії літа,
На шану від людей, тепло родинне,
Стелися, доле, крізь усе життя,
Лише добром для доброї людини.*

*Нехай старання Ваші і труди
Помножать успіх в нашій колективі,
Живіть в добрі і радості завжди,
Та будьте все життя щасливі!*

**З повагою,
колектив кафедри правознавства,
соціології та політології**

ВИБОРИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ – 2019

19 вересня 2019 року в університеті відбулися вибори студентського ректора, студентських директорів та деканів. В інститутах і на факультетах були розміщені виборчі дільниці, де кожен студент університету мав можливість прийти та проголосувати за свого кандидата.

Того ж дня, після закриття виборчих дільниць, голови комісії провели підрахунок голосів та оприлюднили результати виборів.

За результатами підрахунків встановлено:

- студентський директор інституту іноземних мов – Анастасія Дерманська (гр. АФ-32Б);
- студентський директор інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій – Мар'ян Кулик (гр.М-402Б);
- студентський директор інституту музичного мистецтва – Павло Мацюра (гр. МЗХ-21Б);
- студентський декан факультету початкової та мистецької освіти – Володимир Сигляк (гр. О-12Б);
- студентський декан біолого-природничого факультету – Олена Величко (гр. ГБ-44Б);
- студентський директор інституту фізичної культури і здоров'я

- Тетяна Бедик (гр. ФК-21Б);
- студентський декан історичного факультету – Тамара Дуда (гр. ІІ-11М);
- студентський декан факультету психології, педагогіки та соціальної роботи – Вероніка Козак (гр. СП-22Б);
- студентський декан філологічного факультету – Соломія Кицун (гр. УА-42Б).

Відповідно до результатів таємного голосування студентським ректором Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка обрано студентку філологічного факультету Христину Флешко (гр.УА-42Б).

Новообрана очільниця студентського ректорату висловила щиру подяку студентам за підтримку та запевнила, що докладе максимум зусиль аби життя студентів набуло різноманітності та модерності.

Вітаємо Христину з перемогою та очікуємо ефективної роботи органу студентського самоврядування нашого університету.

ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ – 40!

(Продовження. Початок на 1-ій ст.)

Із вітальним словом до учасників конференції звернувся декан факультету початкової та мистецької освіти кандидат філософських наук доцент Іван Кутняк. Відкрила конференцію ректор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка доктор філософських наук професор Надія Скотна. Вітаючи учасників конференції і бажаючи їм плідної роботи, ректор наголосила на тому, що факультет початкової та мистецької освіти є наріжним у фундаменті нашого університету, 40 років поспіль готує вчителів для національної української школи. Учителі початкової школи є першими, хто дає дітям знання, навчає їх пізнавати світ, любити і творити.

Зі святом колектив факультету привітала голова профкому університету Олена Куцик і побажала учасникам конференції змістовної роботи, творчої наснаги. На успішну роботу присутніх благословив капелан нашого університету о. Олег Кекош.

Пленарне засідання розпочала його модератор – заступник декана факультету початкової та мистецької освіти з наукової роботи та міжнародної співпраці кандидат філологічних наук доцент кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання у початковій школі Галина Філь.

На пленарному засіданні, яке складалося з двох частин, цікаві, змістовні наукові доповіді на актуальні теми виголосили: Григорій Васянович – доктор педагогічних наук, професор кафедри гуманітарної освіти і соціальної роботи Львівського державного університету безпеки; Володимир Ковальчук – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, інформатики та методики викладання математики у початковій школі Дрогобицького державного педа-

гогічного університету імені Івана Франка; Валерія Міляєва – доктор психологічних наук, професор кафедри управління Інституту інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка; Олена Квас – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка; Наталія Бахмат – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка; Тетяна Пантюк – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічно-

го університету імені Івана Франка; Ірина Садова – кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка; Марія Федурко – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання у початковій школі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Цього ж дня в аудиторіях факультету відбулися майстер-класи: «Формування дослідницьких умінь молодших школярів в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» (керівники – викладачі Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка); «Риторика як мистецтво публічного виступу» (керівник – кандидат педагогічних наук доцент Світлана Луців). Роботу в секціях продовжили їх модератори.

18 жовтня на підсумковому пленарному засіданні було підбито підсумки роботи конференції. Завершилася конференція екскурсією в с. Нагуєвичі «стежкою Івана Франка».

Леся ЛУЖЕЦЬКА,
старший викладач кафедри філологічних дисциплін та
методики їх викладання у початковій школі

• Літературні зустрічі

«В ТВОЄМУ ІМЕНІ СВЯТОМУ, УКРАЇНО, – ЖИВУ!»

(до 90-ліття поета Івана Гнатюка)

9 жовтня 2019 р. у стінах філологічного факультету відбулася презентація книги відомої поетеси Любові Проць «Чотири відмінки сльози». У ній авторка збирила спогади про свого «хресного» батька в літературі, лауреата Шевченківської премії, довголітнього в'язня сталінських таборів Івана Федоровича Гнатюка, якому цього року виповнилося би 90 років. Для нього найважливішою була доля України, і в кожному поетичному слові, у кожному стукоті серця цієї мужньої безкомпромісної людини пульсувала щира любов до Батьківщини.

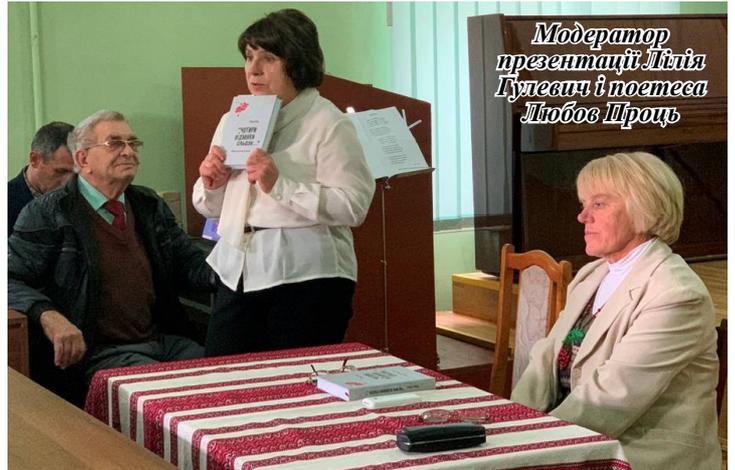
Своє нелегке життя Іван Федорович (1929 – 2005) прожив гідно і чесно. Народився у селі Дзвиняча на Тернопільщині. Втрапив батька в останній день битви за Берлін. У 1948 році його, тоді 18-літнього студента Кременецького педагогічного училища, арештували за участь у національно-визвольних змаганнях як інформатора місцевого проводу УПА і в 1949 році засудили на 25 років ув'язнення. З того часу у сталінських таборах і тюрмах почалася сповнена страждань і болю хресна дорога поета. Але і там, на далекій Колімі, Іван Гнатюк залишався прямим і гострим, непоступливим у своїх судженнях. Хворого на важку форму сухот його відправили вмирати у Борислав – подаль від великих міст. Та попри все він вижив. І працював із особливою енергією, творив у літературі не жалючі себе, багато читав, займався самоосвітою. Був надзвичайно вимогливим і до себе, і до власної поезії. Невимовно радів незалежності України, однак дуже скоро усвідомив, що до справжньої самостійної держави ще дуже далеко, бо до влади прийшли перевертні і далекі від національної ідеї політичні клани. Поета боліло безправне становище українського слова у рідній державі, та він не втрачав надії, вірив, сподівався...

*Були валуєви на нього,
І циркуляри їх були.
Але вони його, живого,
Звести в могилу не змогли!*

Опорою у складних життєвих умовах Іванові Гнатюку завжди було Слово. Свої переконання, страждання, надії і сподівання, душевні муки виливав у поетичних рядках. Його творчий доробок – 16 збірок поезій, серед них: «Калина» (1966), «Хресна дорога» (1992, 2004), «Правда-мста» (1994), «Благословляла мати на дорогу» (1994), «Вибрані вірші та поеми» (1995), «Меч Архистратига» (2000), «Бездоріжжя» (2002), «На тризні літа» (2003) та ін.

Творчість Івана Гнатюка багатогранна: він був поетом, перекладачем, есеїстом, активним громадським діячем. 5 травня 2000 року його автобіографічна книга «Стежки-дороги» отримала належне визнання: була увінчана найвищою державною відзнакою – Національною премією імені Тараса Шевченка.

Саме Іван Гнатюк вивів у «велику літературу» талановиту поетесу, випускницю філологічного факультету Дрогобицького педагогічного інституту імені Івана Франка Любов Проць. Познайомив їх у далекі дев'яності професор Михайло Шалата під час зустрічі Івана Федоровича із читачами у книгарні «Каменяра». Любов Проць так згадує про це таке доленосне для неї знайомство: «...Іван Федорович усміхається, простягає руку – і тане підступний холодок під серцем, і розмерзаються задубілі вуста... Про гостру й безкомпромісну натуру Івана Гнатюка

Модератор
презентації Лілія
Гулевич і поетеса
Любов Проць

наслухалася чималенько (як згодом і про Ліну Костенко), тому йшла усю дорогу до «Каменяра» «не своїми» ногами... Наївна: Гнатюк виявився людиною незмірної ніжності і доброти, а метав блискавками з очей лишень у все підле, нище, непорядне. Тоді я ще тільки придивлялася до знаного поета і, завмираючи серцем, слухала автора нашумілої збірки «Калина».

Згодом Іван Гнатюк став справжнім другом і порадиником молодій поетесі, строгим і дуже вимогливим вчителем та наставником. І ось поезія Любові Проць стає відомою не лише на рідній Самбірщині (походить поетеса із села Дубляни), її творчість стає популярною в Україні. Вона – лауреат кількох літературних премій, її перу належить більше десяти поетичних збірок. Любов Проць була одною із номінантів на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка за збірку «Група крові».

Книга Любові Проць «Чотири відмінки сльози» – це щира подяка поетеси своєму «хресному батькові» в літературі.

Крім спогадів про свого вчителя, Любов Проць вмістила у книзі уривки зі статей Івана Гнатюка різних років, поетичні присвяти йому, автографи поета. Студенти, викладацький колектив та гості філологічного факультету мали нагоду переглянути фільм про Івана Гнатюка і почути зворушливу розповідь доньки поета, нині директора Бориславської гімназії, Любові Іванівни Гнатюк-Савки про складний життєвий шлях її батька.

Під час презентації книги спогадами про талановитого поета-патріота поділився професор Михайло Шалата. Емоційно, натхненно і широко виступила Любов Проць із теплим словом про свого вчителя і наставника. Вчитися в Івана Гнатюка патріотизму і нескореності закликала студентську молодь Уляна Кец. Про незабутні студентські роки на філологічному факультеті розповів однокурсник Любові Проць – Костянтин Іваночко, доцент кафедри української мови.

Захід перетворився у справжнє поетичне свято. Вірші Івана Гнатюка читали студенти II курсу філологічного факультету Ірина Мицак, Вероніка Бабій та Романа Грицишин. Майстерною декламацією поезії Івана Гнатюка та Любові Проць зачарував аудиторію близький друг обох поетів, переможець численних конкурсів художнього читання самбірчанин Йосип Кронжко. Гості з Бориславської гімназії – учитель Давид Козьмич та учениця ІІІ класу Софія Кудлич – полонили серця слухачів своїми піснями на вірші Івана Гнатюка.

Автограф-сесія Любові Проць стала акордом свята Слова.

ЛІЛІЯ ГУЛЕВИЧ,
доцент кафедри української літератури та теорії літератури

Вірші декламує Йосип Кронжко

Пісенне вітання з Борислава

• 26 вересня – Європейський день мов

«СКІЛЬКИ МОВ ТИ ЗНАЄШ – СТІЛЬКИ РАЗІВ ТИ ЛЮДИНА» (ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ФОН ГЕТЕ) ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДНЯ МОВ У ЧИТАЛЬНІЙ ЗАЛІ №1 РОЗГОРНУТА КНИЖКОВА ВИСТАВКА

Знання однієї мови дозволяє ввійти в коридор життя, знання двох мов – відкриває вам усі двері у цьому коридорі

Франк Сміт

Європейський день мов вважається традиційним святом у Європі з 2001 року. Його було запроваджено Радою Європи на підтримку лінгвістичного розмаїття, двомовності кожного європейця та розвитку викладання мов у світі. Цього дня в 45 країнах континенту відбуваються заходи, спрямовані на вивчення нерідких мов, передусім малих, рідкісних мов, мов нацменшин та мов, якими розмовляють мігранти. Свято привертає увагу до мовного й культурного різноманіття Європи, яке треба не лише підтримувати, але й усіляко поглиблювати, розширюючи діапазон мов, якими люди спілкуються протягом життя.

У Європейському Союзі налічується 24 офіційні мови, близько 60 регіональних та понад 175 мов, якими розмовляють мігранти. Усі рішення, що приймають офіційні органи Європейського Союзу, сьогодні перекладають на всі офіційні мови і громадяни ЄС мають право звертатися до органів Євросоюзу та отримувати відповідь на свої запити на будь-якій з офіційних мов.

Якщо у країнах Євросоюзу проходять заходи на вищому рівні, то виступи учасників, за необхідності, перекладають на всі офіційні мови.

Незважаючи на декларовану рівноправність усіх мов Союзу, з розширенням кордонів ЄС все частіше спостерігається «європейська двомовність», коли фактично в роботі інстанцій (за винятком офіційних заходів) використовуються в основному англійська, французька і, меншою мірою, німецька – водночас будь-які інші мови використовуються в залежності від ситуації. Збереження і розвиток мов декларується як офіційна мовна політика Євросоюзу. Стандартом для сучасного європейця вважається володіння, як мінімум, двома іноземними мовами. Тому Європейський день мов закликає до вивчення іноземних, оскільки це шлях до взаєморозуміння між народами та державами.

У світі існує близько 6 – 7 тисяч мов, більшістю з яких розмовляють в Азії та Африці. Щонайменше половина мешканців планети володіє двома або й більше мовами, чи розуміє дві або більше мови. Мова та комунікація зараз як ніколи складають серцевину нашого суспільства. І тих, хто вільно розмовляє щонайменше однією іноземною, зараз стає все більше і більше.

Як кажуть фахівці, мода на володіння іноземними мовами не минає ніколи. Ще в 18 столітті вважалося дуже модним використовувати в мові іноземні слова. Серед європейських мов найбільш поширеними сьогодні є португальська, іспанська, французька та англійська. Однак Європейський день мов пов-

ноправно можуть святкувати носії будь-якої мови європейської держави: польської, української, німецької тощо.

Феномен володіння іноземними мовами вивчається вже давно. Вчені досі не можуть точно відповісти на запитання, чому вивчення іноземних мов одним людям дається дуже легко, а інші безрезультатно намагаються вивчити хоча б рідну. Багато хто вважає, що до цього повинна бути генетична схильність і навіть талант.

Навіть, якщо у вас немає часу, або можливості вчити іноземну, у День європейських мов запам'ятайте хоч кілька висловів мовою, яка Вам до душі.

Пропонуємо 10 золотих правил вивчення іноземної мови:

1. Займатися мовою необхідно щодня. За умови дефіциту часу виділяйте хоча б 10 – 15 хвилин для читання або повторення нових фраз. Особливо ефективно займатися вранці.

2. Якщо бажання вивчати мову слабшає занадто швидко, то придумайте свій власний алгоритм занять. Наприклад, трохи занять, потім трохи музики, невелика перерва на прогулянку. Але не закидайте навчання.

3. Контекст – наше все. Ніколи не вивчайте окремі слова, використовуйте контекст за максимумом. Наприклад, якщо ви запам'ятали вислів «strong wind», то одне зі слів автоматично викличе в пам'яті друге.

4. Особливо корисно виписувати вже готові окремі фрази і намагатися використовувати їх якомога частіше в мові.

5. Перекладайте в думці все, що трапляється на очі: реклами, уривки пісень, діалогів, назви газетних статей. Розминка для мозку завжди корисна для тренування пам'яті.

6. Корисно заучувати невеликі тексти та діалоги. Але заучувати треба тільки те, що стовідсотково правильно чи попередньо виправлено викладачем.

7. Уже готові до вживання фрази та ідіоми записуйте і зберігайте в пам'яті у першій особі. Наприклад: «I am only pulling your leg» (переклад «Я просто тебе дразню»).

8. Будь-яку іноземну мову не можна вивчати ізольовано. Штурмувати фортецю потрібно з усіх боків: дивитися фільми, читати літературу та газети в оригіналі, спілкуватися з носіями мови в інтернеті.

9. Не бійтеся помилок, бійтеся не виправлених помилок. Ніколи і нічого не залишайте неперевіреним. Краще з'ясувати двічі.

10. Будьте впевненими, що незважаючи ні на що, ви вивчите мову! Неодмінно настане момент, коли кількість переросте в якість, і мовний бар'єр ви подолаєте.

Наталія МИЦАН,
завідувач відділу

ШАНОВНІ СТУДЕНТИ!

*Вітаємо з прийдешнім святом - Міжнародним Днем студента!!!
Нехай любов, наснага та оптимізм супроводжують Ваше життя!*

У рамках святкування:

Огляд-конкурс художньої самодіяльності перших курсів «Дебют» – 6 – 7 листопада. Початок о 15:00 год. (Народний дім імені Івана Франка).

Спортивно-розважальне шоу «Найсильніший». Змагання з рукоборства – 12 листопада. Початок о 14:30 год. (Спортивна зала університету).

Конкурс естрадної пісні «Шанс» – 14 листопада. Початок о 15:00 год. (Народний дім імені Івана Франка).

Конкурс «Студент року – 2019». Нагородження переможців – 14 листопада. Початок о 15:00 год. (Народний дім імені Івана Франка) та багато інших цікавих різноманітних заходів

• У вінок нашої пам'яті

НА СПОМИН ПРО ОЛЕГА ШАЛАТУ ...

*Людська душа – небесна височінь,
Пізнає її судилося від Бога...*

Саме ці віршовані рядки спадають на думку, коли згадуємо про нашого дорогого колегу Олега Шалату – людину з проникливим розумом та відкритим серцем.

Минає рік від дня, коли відійшов у засвіти наш колега Олег Михайлович Шалата, витончений інтелектуал, глибокий та вдумливий науковець, талановитий викладач, шанований багатьма студентами і викладачами. А ще – патріот, людина світла і добра, наділена великим даром слова і водночас навдивовижу скромна. Скільки Він міг ще зробити, скільки написати!..

Хоч і складно говорити про Олега Михайловича у минулому часі, та невблаганна дійсність змушує.

Пригадуються засідання кафедри, звітні наукові конференції... Виступи Олега Михайловича завжди були цікавими, обстоювані погляди – аргументованими, зауваження – слухними. Вражали феноменальні знання – не тільки зі сфери мовознавства, але й літератури, історії, культури України та Великої Британії. Дивувала невичерпна і разом із тим спокійна, цілеспрямована енергія, наполеглива й пристрасна праця науковця. А поряд із цим – відкритість до світу і до людей.

Часто спливають в пам'яті хвилини спілкування з колегою просто про життя. Вони завжди були сповнені приязні і щирості, готовності допомогти, підтримати, порадити.

Можна відшукувати в пам'яті й інші риси характеру Олега Михайловича, та найкраще засвідчують їх думки, полишені ним на полях статей і книг, що для кожного з нас слугують взірцем доброчесності, добропорядності, сумлінності та професійної майстерності.

До останньої днини не втомлювався дивуватися світові, відкривати й розуміти його глибоко – так, як це вмів тільки він...

Це був не лише першокласний фахівець своєї справи – як викладацької, так і перекладацької, – але й людина з глибоким внутрішнім світом, незламними життєвими принципами та високими моральними якостями. Його характер вирізняли такі риси як надзвичайна працелюбність, скромність, порядність, самовідданість та жертвовність, любов до людей, а ще – до природи, до якої він так тягнувся і яка, вочевидь, надихала його до клопіткої й плідної праці на науково-освітній ниві.

Коли згадуєш про Олега, найперше, що спадає на думку, – його безвідмовність. Ще в студентські роки, він був незмінним автором усіх текстів тематичних вечорів, привітань виклада-

чам і одноклассникам, надписів у колективному фотоальбомі... Тексти могли бути прозою чи віршами, гумористичними чи серйозними, але завжди бездоганними. Коли цього літа зібрався одноклассники та викладачі кафедри, виявилось, що багато з тих текстів ми пам'ятаємо досі. Жодне святкування нашої кафедри не обходилося без його авторських віршованих рядків (хоч вони були схожі на цілі поеми), які Олег Михайлович присвячував іменинникам і які були наповнені чудовим гумором, вишуканою мовою та зворушливою теплотою.

Але справжній талант завжди багатогранний. За що б не брався Олег, усе робив із душею. Його переклади з англійської викликають щире захоплення, його знання з етимології часом просто вражали. А ще – захоплення музикою, фотографією, садівництвом, рибальством, лікарськими рослинами. Воїстину, талановита людина талановита у всьому. Рано навесні, мабуть, не лише нам пригадалися перші квіти, котрі він обов'язково приносив на кафедру, і не лише квіти, а щоразу якась цікава новина, жарт чи просто добре слово. Такі люди, як Олег, ніколи не відходять назавжди. Він тут – у наших споминах і в наших серцях.

Будучи завжди у доброму гуморі, Олег Михайлович володів дивовижною здатністю дарувати тепло своєї душі студентам, колегам, а також усім тим, кого зустрічав на своєму життєвому шляху.

Олег Михайлович – це яскрава та багатогранна особистість, яка залишила у наших душах глибокий слід, яку з непохитною твердістю можна назвати Людиною з великої букви, життя якої пройшло під знаком любові та чуйності до усього навколишнього світу: як до природи, так і до людей. Досі важко змиритися з непоправною втратою такої талановитої, світлої людини, в розквіті його професійного та життєвого досвіду.

Без перебільшення слід сказати, що Олег Шалата вніс вагомий лепту у розвиток та духовне зростання не одного молодого покоління, а його творчі здобутки ще не один десяток років слугуватимуть еталоном того, як чесно та самовіддано потрібно любити своє ремесло.

У нашій пам'яті Олег Михайлович залишиться назавжди непересічним педагогом із феєричним внутрішнім світом та допитливим літературознавцем із витонченим поетичним сприйняттям довколишнього світу.

Пам'ять про нього завжди житиме, а його життєвий шлях та вагомий доробок будуть взірцем для наступних поколінь науковців, перекладачів та педагогів.

Колектив кафедри порівняльної педагогіки та методики викладання іноземних мов

УВІКОВІЧЕННЯ ПАМ'ЯТІ МИРОНА БОРЕЦЬКОГО

Матрицею кожної національної культури, літератури зокрема, є традиції, які повсякчас розвиваються, збагачуються у нерозривному зв'язку з духовним досвідом людства. Подвижниками в цій «царині духу» є митці, письменники, науковці, які своєю творчістю, жертвовною працею примножують скарби рідної культури. Таким подвижником був Мирон Іванович Борецький – класичний філолог, літературознавець, перекладач. Бібліографічний показник його праць свідчить про широкий спектр наукових й перекладацьких інтересів: антична література, історія світової літератури, творчість українських письменників – Іван Франко, Юрій Клен, Євген Маланюк, Василь Стус, переклади з давньогрецької, латинської, польської, російської та німецької мов, а, крім того, навчально-методичні посібники, програми навчальних дисциплін, упорядкування хрестоматій, антологій.

25 вересня 2019 р. – в день народження науковця – у місті Дрогобич відбулося відкриття меморіальної дошки на будинку, де жив Мирон Борецький. Ініціатором її встановлення виступив учень науковця, директор бібліотеки Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, депутат Дрогобицької міської ради Ігор Розлуцький, який і модерував захід. Чин освячення меморіальної дошки здійснив о. Денис Богатко.

Народився Мирон Борецький у селі Дроговиж Львівської області. Після закінчення відділення класичної філології Львівського державного університету імені Івана Франка працював викладачем латинської мови та античної літератури у Черкаському педагогічному інституті (1964–1983 рр.). У 1978 р. Мирон Борецький захистив кандидатську дисертацію «Творчість байкаря Авіана».

(Початок. Продовження на 8-ій ст.)

УВІКОВІЧЕННЯ ПАМ'ЯТІ МИРОНА БОРЕЦЬКОГО

(Продовження. Початок на 6-ій ст.)

З вересня 1983 р. – доцент кафедри російської і зарубіжної літератури Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка, а з вересня 1993 р. до лютого 1999 р. – завідувач кафедри світової літератури цього інституту. Мирон Борецький – автор декількох програм зі світової літератури, зокрема, для польськокомовних, румунських та угорських шкіл України, підручників, хрестоматій зі світової літератури для середньої школи, близько двохсот літературознавчих статей. Він переклав українською мовою вірші античних авторів (Авіана, Бабрія, Катулла, Вергілія, Горація, Проперція, Марка Катона та ін.), пісні вагантів, поезії Ю. Лободовського, А. Міцкевича, Ч. Мілоша, Й.-В. Гете, О. Пушкіна, М. Лермонтова, Р.-М. Рільке, В. Висоцького, поетів російського Срібного віку. Останнім акордом земного життя Мирона Борецького як науковця став підготовлений до друку за його редакцією «Лексикон античної словесності» (Дрогобич: Коло, 2013), до якого написав понад 200 і відредагував близько 700 статей. Цей унікальний науково-видавничий проект має без перебільшення національно-культурне значення.

Спогадами про науковця, Вчителя поділилися його колеги, учні, серед яких знані в Україні науковці – професори Олександр Киченко, Василь Пахаренко, Галина Сабат. Професор Юрій Кишакевич у своєму виступі розповів про Мирона Борецького як викладача Дрогобицького педагогічного інституту імені Івана Франка (1983 – 1999), завідувача кафедрою світової літератури (1993 – 1999). Він відзначив його високий професіоналізм, ерудицію, принциповість. Перекладацький хист, багатовекторність наукових досліджень Мирона Борецького акцентував у своєму слові професор Михайло Шалата. Його переклади віршів класиків світової літератури неодноразово друкувалися в різних періодичних виданнях, матеріалах наукових конференцій із проблем культури срібного віку, в багатьох шкільних хрестоматіях з античної та зарубіжної літератур. Не судилося

натішитися перекладачеві ошатною збіркою «Поезія вагантів», до якої написав передмову і подав понад 50 власних перекладів. Вона вийшла у львівському видавництві «Світ» вже після його смерті. В останні роки життя всі свої сили, знання, досвід науковець віддавав «Бібліотеці античної літератури», видання якої зорганізував, очоливши редакційну колегію.

З 1964 до 1983 р. Мирон Борецький викладав зарубіжну літературу в Черкаському педагогічному інституті. Зворушливою була розповідь про «черкаські» роки свого Вчителя його колишнього студента, а сьогодні професора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Олександра Киченка. Серед учасників заходу також був ще один студент-черкашанин Мирона Борецького – шевченкознавець, поет, професор Василь Пахаренко.

Посутнім був внесок дрогобицького науковця на початку 90-х років у становлення та утвердження предмету «зарубіжна/світова література» в українській шкільній освіті. Про співпрацю з Мироном Борецьким у цій царині поділилися сподами президент Української асоціації викладачів зарубіжної літератури, завідувач кафедрою світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка, професор Юрій Ковбасенко.

Щирими й щемливим були спогади про Мирона Борецького як Людину, Учителя, Науковця його учнів – професора Галини Сабат, доцента Василя Зварича, колеги – доцента Костянтина Іваночко.

«Feci, quod potui, faciant meliora potentes» (переклад «Я зробив все, що міг, хто може, нехай зробить краще») – такими словами, сподіваюсь, волів би дрогобицький науковець завершити книгу свого земного життя.

Після освячення меморіальної дошки учасники заходу вшанували пам'ять Мирона Борецького молитвою на його могилі у селі Дроговиж Львівської області.

Василь ЗВАРИЧ,

доцент кафедри світової літератури та славістики

У ВІНОК ПАМ'ЯТІ МИРОНА БОРЕЦЬКОГО

На фото: Мирон Борецький зі своїми учнями (зліва направо): Любомир Борецький, Галина Сабат, Василь Зварич, Ірина Барна, Мирон Борецький, Олена й Олександр Киченки (2002 р.).

У кожного із нас в житті є Людина-Знак. У еволюції моєї системи буття знаковою людиною був Мирон Іванович Борецький (1941 – 2007) – відомий український класичний філолог, літературознавець, перекладач. Я щаслива з того, що була його аспіранткою.

25 вересня 2019 р., в день народження вченого, країни гідно вшанували пам'ять Мирона Борецького. З ініціативи його учня Ігоря Розлуцького, депутата Дрогобицької міської ради, директора бібліотеки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, встановлено меморіальну дошку на будинку, в якому жив видатний земляк.

У відкритті пам'ятного знаку взяли участь колеги вченого, учні, родичі, представники громадськості міста. Серед виступаючих: учні з Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, відомий фольклорист, професор Олександр Киченко, знаний шевченкознавець, поет, професор Василь Пахаренко, учні з Дрогобицького педуніверситету – Ігор Розлуцький, який модерував захід, професор Галина Сабат, доцент Василь Зварич, президент української асоціації

викладачів зарубіжної літератури, завідувач кафедрою світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка професор Юрій Ковбасенко, його колеги – професори Юрій Кишакевич, Михайло Шалата, доцент Костянтин Іваночко. Вони відзначили великий внесок Мирона Борецького в українську освіту, культуру й науку, згадали цікаві подробиці з його життя та діяльності. Відкриття меморіальної дошки Мирону Борецькому стало знаковою подією, гідним прикладом для громадськості інших регіонів щодо пошанування видатних осіб свого краю.

У творчій діяльності Мирона Борецького можна виокремити кілька напрямів. Перший напрям – викладацька і науково-методична робота. 1964 року, здобувши диплом класичного філолога в Львівському університеті, молодий фахівець почав працювати в Черкаському педагогічному інституті викладачем античної літератури (вик-

ладанню цього курсу він віддав 40 років) й латинської мови, а 1983 р. він переїжджає до Дрогобича, де стає доцентом кафедри російської і зарубіжної літератури педагогічного інституту (згодом університету). Для Франкового вишу це було без перебільшення фактом зростання науково-викладацького потенціалу. Його лекції вражали ерудицією, науковою насиченістю, незбагненою енергетикою. Їх неможливо забути, як і неповторні афоризми лектора. Важка недуга, яка стала переслідувати вченого, не дозволила йому продовжувати далі викладати і у 2003 р. він змушений був вийти на пенсію. Усі, хто знав Мирона Івановича, беззаставно стверджують, що майже всіх своїх знайомих він «підпускав» до себе не надто близько, проте це не стосувалося тих, кого він виділяв у студентській аудиторії і вивів на шлях науки. В. Поліщук, В. Пахаренко, О. Киченко, М. Калько, Г. Сабат, В. Зварич, Л. Борецький, І. Матковський, І. Розлуцький – усі вони учні Мирона Борецького, які в неофіційних ситуаціях в помешканні Вчителя розкривали м'які риси його характеру, що вказували на глибину його людяності, на його тонку, чуйну натуру. І міф, що його постать була немовби витесана з грубого каменю, втрачав силу.

Мирон Іванович один із тих, хто в перші роки незалежності України розробляв предмет «Зарубіжна література».

(Початок. Продовження на 8-ій ст.)

У ВІНОК ПАМ'ЯТІ МИРОНА БОРЕЦЬКОГО

(Продовження. Початок на 7-ій ст.)

На момент введення його до шкільного розкладу не було жодних напрацювань. М. Борецький укладає програми, створює підручники, хрестоматії, зокрема для шкіл України з різними мовами навчання: польською, румунською, угорською. Прагнувши надати методичну допомогу вчителям, він опублікував у журналі «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України» статтю «Коли бракує методологічного фундаменту. Дещо про критерії відбору художніх текстів до програм» (1996, № 5). Важливим кроком у цьому напрямку стала укладена науковцем хрестоматія «Антична література» (Львів: Світ, 1998). Мирон Борецький був автором та співавтором десяти підручників для шкіл. Варто згадати, що підручник «Зарубіжна література XX століття» (Львів: Світ, 2000) для 11 класу середніх загальноосвітніх шкіл, ліцеїв і гімназій за редакцією М.І. Борецького вийшов унікальним тоді для України тиражем – 120 тисяч примірників. Авторитет фахівця з історії світової літератури підтверджений його участю в редколегії журналів «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України» і «Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури». Довгий час він був членом науково-методичної комісії із зарубіжної літератури Міністерства науки і освіти. Про повагу до вченого свідчить і обрання його віце-президентом Української асоціації викладачів зарубіжної літератури. Отже, науково-методична діяльність Мирона Борецького відповідала найпекучішим потребам української освіти, вчений наблизив ті глибокі процеси національно-культурного відродження, які розгорнулися на зорі нашої Незалежності.

Другий напрям – науково-організаторський. З 1993 до 1999 року М. Борецький – завідувач кафедри світової літератури. За період завідування кафедрою сформував творчий колектив кваліфікованих педагогів із високим науковим потенціалом. Завдяки йому активізувалася наукова робота, відкрито аспірантуру зі спеціальностей «Теорія літератури» і «Російська література». Першими його аспірантами стали Галина Сабат і Василь Зварич. Якщо окреслити портрет Борецького як наукового керівника, то передусім треба сказати, що він ставив перед молодими вченими високу літературознавчу планку з шорсткою дисципліною й високою культурною аналітичного мислення, і це було цілком виправдано. Мирон Іванович був чудовим стилістом і цього мистецтва він із задоволенням вчив своїх учнів. Він ніколи не відмовляв, коли було потрібно відредагувати статтю, розділ дисертації чи монографії. Учителю завжди широкі радів успіхам молодших колег, свідченням чого стала його стаття «Я пишаюся своїми учнями – талановитими молодими науковцями» у газеті «Галицька зоря» (2002, № 97).

Мирон Іванович став ініціатором проведення низки міжнародних наукових конференцій, присвячених срібному віку: творчості М. Гумільова (1996), І. Северяніна (1997), М. Цветаєвої (1998), В. Соловйова (1998), З. Гіппіус (1999). За матеріалами конференцій видані збірники. Фундаментальним проектом вченого стала, заснована ним в дрогобицькому видавництві «Коло», видавнича серія «Бібліотека античної літератури», яка стала помітним явищем в українському культурному житті. Довкола неї він згуртував колектив філологів-класиків. До редакційної колегії, яку очолював Мирон Іванович, увійшли такі відомі вчені й письменники, як Андрій Содомора, Ярема Кравеч, Віталій Маслюк, Юрій Цимбалюк, Володимир Литвинов, Тарас Лучук, Марія Кашуба та ін., найбільшим помічником вченого був Василь Зварич, який взяв на себе велику частину обов'язків і виконував функції секретаря. Перше видання під назвою «Античний роман» вийшло у 2004 р. з передмовою М. Борецького «Пізній грецький роман: «Дафніс і Хлоя» Лонґа та «Херей і Калліроя» Харітона», друге – «Римська драма» (до книги ввійшли в перекладі Юрія Мушака комедії Плавта «Близнюки», Теренція «Форміон» і трагедія Сенеки «Федра») – того ж року. Наступний том «Античні поетики» (Арістотеля, Псевдо-Лонґіна, Горація), який готував Мирон Іванович, але вже ним не втішався, побачив світ у київському видавництві «Грамота» в рік смерті упорядника, завдячуючи В. Зваричу. Після смерті вченого він опікувався книжковою серією, доклав титанічних зусиль, щоб вона продовжила існування, таким чином, продовжив борозну, що її започаткував Мирон Борецький.

Третій напрям – перекладацький. Вільно володіючи польською, англійською, німецькою, досконало знаючи латинську і грецьку, Мирон Іванович суттєво збагатив українську переклад-

ну літературу. Освоювати рідною мовою твори греко-римської давнини М. Борецький розпочав ще в студентські роки, відвідуючи науковий гурток, яким керував М.І. Білик. Перші його переклади з латинської мови творів Кагулла були надруковані у 36 випуску наукового збірника «Іноземна філологія» (Львів, 1974). Наступного року він публікує у львівських журналах переклади творів Горація, Проперція. Маючи за плечима значний досвід наукової діяльності, будучи глибоким знавцем античної байки, він перекладає твори Авіана, Федра, які увійшли до хрестоматій «Антична література», слід згадати і окреме видання «Валерій Бабрій». Байки в перекладах Мирона Борецького» (Дрогобич, 1992), до якого написав передмову «Валерій Бабрій і художній світ його байок». Завдяки Мирону Івановичу українському читачеві вперше стали доступними пісні вагантів у доволі повному обсязі (50 перекладів). На жаль, книга «Поезія вагантів» з ґрунтовною передмовою та коментарями перекладача побачила світ вже після його смерті у львівському видавництві «Світ». На переклад, як видатну подію в культурному житті України, відгукнувся львівський професор Андрій Содомора, з яким приятелював Мирон Іванович і здійснив кілька видавничих проєктів, статтю «Пісні вагантів у перекладах Мирона Борецького». Аналізуючи цю книгу, він відзначив високу якість перекладів, наголошуючи, що вони здійснені з великою любов'ю, для них характерна філологічна точність щодо відтворення найрізноманітніших реалій, якими рясніє античний першотвір: «Тут щасливо поєдналися любов перекладача до українського фольклору з увагою (й повагою) до першотвору, глибоким знанням не тільки реалій, а й історії виникнення пісенної творчості вагантів та впливу цієї поезії на українську пісню». Важливе місце в перекладацькому доробку Мирона Борецького посідають переклади творів поетів срібного віку. Серед перекладених авторів – Олександр Блок, Володимир Соловйов, Вячеслав Іванов, Дмитро Мережковський, Інокентій Анненський, Мірра Лохвицька, Андрій Бєлий, Зінаїда Гіппіус, Микола Гумільов, Костянтин Бальмонт, Марина Цветаєва, Анна Ахматова, Ігор Северянін, Володимир Маяковський. І до кожного поетичного тексту особливий підхід. Перекладач збагатив нашу літературу віршами Й.-В. Гете, А. Міцкевича, Ю. Лободовського, Ч. Мілоша, О. Пушкіна, М. Лермонтова.

Четвертий напрям – наукова діяльність. Постать Мирона Івановича Борецького як літературознавця викристалізувалася в надрах Львівської та Московської наукових шкіл. Спочатку, як студент відділу класичної філології Львівського державного університету ім. І. Франка (1959 – 1964), він зазнав впливу Михайла Йосиповича Білика, Йосипа Устимовича Кобіва, Юрія Федоровича Мушака, світової слави грециста Соломона Яковича Лур'є, згодом як аспірант сектору античної літератури Московського інституту світової літератури ім. М. Горького (1975 – 1979) – академіка Михайла Леонівича Гаспарова, одного з авторитетів світової класичної філології. Успішний захист дисертації на тему «Творчість байкаря Авіана» відбувся у Тбіліському державному університеті в 1979 р. Після захисту у полі зору вченого байки вже не тільки Авіана, а й Федра, Бабрія. Серію цінних статей з теорії байки, які виходили впродовж 1978 – 1986 рр., розпочала стаття «Досвід аналізу деяких сторін соціально-психологічної атмосфери античної літературної байки (Федр, Бабрій, Авіан)». У творчому доробку М. Борецького є чимало статей, присвячених зарубіжним письменникам XX століття – Джеймсу Джойсу, Дж. Оруеллу, Ф. Кафці, Юліану Тувіму, Райнер-Марії Рільке. Творча спадщина українських письменників – Івана Франка, Миколи Зерова, Євгена Маланюка, Юрія Клена, Василя Стуса, Ліни Костенко – також привертала його дослідницьку увагу. Праці Мирона Борецького відзначаються науковою новизною, коректністю, надзвичайною скрупульозністю, логічністю викладу. І все ж особливою заслугою Мирона Борецького є «Лексикон античної словесності» (співупорядник В. Зварич), до якого написав понад 200 статей. Редагування книги Учителю завершив (чи не Божий знак!) у передсмертні дні земного життя. Це видання, яке здійснювалося вже без його участі, принесло найбільшу славу вченому.

Мирон Борецький працював до кінця своїх днів. Його життя – це приклад самовідданого служіння науці, взірць професіоналізму. Нам, його учням, повсякчас не вистачає його мудрих порад, але пам'ять про цю непересічну, яскраву особистість назавжди залишилася в наших серцях, як і його праці в українському культурному просторі.

Галина САБАТ,
професор

„Франківець“ – часопис Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Видавець: Вчена рада Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Адреса редакції: м. Дрогобич, вул. І.Франка, 24, 1-й поверх, кім. 4,

Редактор: Мар'яна Стефанів

Реєстраційне свідоцтво ЛВ 658 від 30.07.2004 р.

Редакція залишає за собою право скорочувати дописи. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори

Наклад: 300 прим.